

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про соціальні послуги» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 18, ст.73), (із змінами і доповненнями), поточна редакція від 31.12.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення 18.04.2024 р.)
2. Різун В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій. С. 305-314. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?-I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=psling_2012_10_44 (дата звернення 18.04.2024 р.)
3. Красняк О.П., Амонс С.Е. Соціальні комунікації: особливості їх запровадження в період війни. *Економіка та суспільство*. Випуск 48. 2023. С. 97-107. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2223> (дата звернення 19.04.2024 р.)
4. Черезова І. Адаптивна поведінка особистості в контексті життєвих криз. *Наукові записки БДПУ*. Серія: Педагогічні науки. Вип.1. Бердянськ: БДПУ, 2021. С. 72-79. URL: <https://pedagogy.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/05/10.pdf>

Марія Шестерняк,

*канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнського національного університету (Україна)*

Володимир Забчук,

*викладач кафедри бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу
Західноукраїнського національного університету (Україна)*

КОМУНІКАЦІЯ В АУДИТІ ЯК ВИРІШАЛЬНИЙ ЧИННИК УСПІХУ ПРИ УКЛАДАННІ ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

В сучасному глобалізованому світі міжнародне партнерство та комунікації відіграють ключову роль, позаяк сприяють розвитку міжнародної торгівлі та

економічному зростанню. Держави співпрацюють між собою для створення спільних ринків, зниження митних бар'єрів та створення сприятливих умов для бізнесу. Окрім цього, взаємодія між країнами допомагає у вирішенні спільних проблем, таких як кліматичні зміни, міжнародний тероризм, війни XXI століття (зокрема, російсько-українська війна, яка триває на сході України з 2014 року, що переросла у повномасштабне військове вторгнення у лютому 2022 року, потребує посилення підтримки з боку США та Європи, що можливо лише через проукраїнську позицію, комунікацію, фінансові інструменти та військову допомогу), бідність (у світі близько 1,65 мільярда осіб живе за межею бідності) тощо. Виклики сьогодення, такі як пандемії, кліматичні зміни та кібербезпека, теж потребують реагування спільних зусиль всіх країн. Міжнародне партнерство дає змогу країнам спільно працювати і над вирішенням наукових проблем та обмінюватися як досвідом, так і ресурсами.

Щодо економічного міжнародного партнерства, яке включає в себе різноманітні форми співпраці між країнами з метою сприяння економічного розвитку, то тут слід зосередити увагу на договорах, угодах та угодах про вільну торгівлю, що є одними з найпоширеніших форм такого партнерства. При цьому, важливим є проведення аудиту фінансової звітності міжнародного партнерства, що допоможе встановити ефективність та відповідність зобов'язанням, встановленим у партнерських угодах, забезпечити прозорість, довіру та ефективне управління в рамках співпраці між організаціями з різних країн.

Звернемо увагу, що Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» ст. 1 п. 1 трактує «аудит фінансової звітності» як «аудиторську послугу з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам» [1].

Суб'єкту господарювання, щоб отримати таку аудиторську послугу потрібно укласти договір з аудиторською фірмою. Вміння комунікувати є вирішальним чинником саме при укладанні договору про надання аудиторських послуг, обговоренні проблем в бізнес-середовищі, заключенні вигідної угоди тощо.

Комунікація – це процес обміну інформацією, ідеями, думками, почуттями та знаннями між людьми або групами людей. Вона може відбуватися у різних формах, таких як усна мова, писемна комунікація, невербальні сигнали (жести, міміка, тон голосу) та інші. Комунікація є важливим аспектом міжособистісних відносин, розвитку організацій, вирішення конфліктів та досягнення спільних цілей.

Разом з тим, «комунікативні вміння» – це здійснення безпосередньої й опосередкованої взаємодії, уміння правильно і грамотно пояснювати свою думку й адекватно сприймати інформацію від партнера зі спілкування. Їхній розвиток пов'язаний із формуванням особистісних новоутворень як у сфері інтелекту, так і у сфері професійно значущих характеристик індивіда [2, с. 138].

Успішні перемовини при укладанні договору ґрунтуються на добрій підготовці, ефективному комунікаційному підході та вмінні розуміти потреби обох сторін. При цьому, доцільно врахувати наступне:

- перед тим, як розпочати переговори, важливо детально вивчити всі аспекти договору і мати глибоке розуміння потреб та очікувань обох сторін;
- необхідно сформулювати конкретні цілі, які сторона хоче досягти під час перемовин (це може включати отримання найкращих умов, захист інтересів та забезпечення довгострокової вигоди);
- треба бути готовим слухати і відкрито обговорювати умови договору з партнерами (важливо активно виявляти інтереси обох сторін і шукати компромісні рішення);
- варто прагнути до того, щоб укладений договір задовольняв інтереси обох сторін (це створить підґрунтя для довгострокового партнерства);

– потрібно врахувати, що переговори можуть бути і складними, а це, у свою чергу, вимагає гнучкості щодо умов, які були запропоновані раніше (важливо розуміти, що не завжди можна домовитися так, як було заплановано напередодні перемовин);

– слід заздалегідь з'ясувати на яких питаннях можна зробити компроміси, а де сторони не готові на жодні поступки;

– після досягнення узгодження з партнером варто переконатися, що умови договору правильно відображені в письмовій формі і закріплені у відповідному договорі.

Комунікації в аудиті є дуже важливою складовою процесу аудиторської діяльності. Ефективна комунікація між аудитором та клієнтом, а також між аудитором і внутрішніми стейкхолдерами (наприклад, керівництвом компанії, радою директорів, регуляторним органами тощо) може значно підвищити якість та ефективність аудиту.

Проведені дослідження дали змогу сформулювати власне бачення комунікації в аудиті, що актуально в сучасний період. Тому пропонуємо виокремити п'ять основних стадій комунікацій в аудиті:

1. **Збір даних про клієнта.** Аудитор повинен зібрати достовірну та зрозумілу інформацію від клієнта та інших джерел, щоб оцінити ризики та провести аудиторську діяльність. Це може включати аналіз фінансових звітів, внутрішніх контрольних процедур тощо.

2. **Комунікація з клієнтом.** Аудитор повинен взаємодіяти з клієнтом для отримання додаткової інформації, пояснень та підтверджень. Чітка та відкрита комунікація з клієнтом допомагає зрозуміти специфіку бізнесу та його особливості.

3. **Подання аудиторського звіту.** Після завершення аудиторської перевірки аудитор повинен подати свої результати в письмовій формі у вигляді аудиторського звіту. Цей звіт має бути зрозумілим і корисним для різних користувачів фінансової інформації.

4. **Комунікація з іншими стейкхолдерами.** Аудитор також повинен взаємодіяти з іншими зацікавленими сторонами, такими як інвестори, банки, регуляторні органи тощо. Таке спілкування може включати пояснення результатів аудиту та відповіді на їх запити.

5. **Внутрішня комунікація в аудиторській фірмі.** Чітка комунікація всередині аудиторської фірми є надзвичайно важливою, особливо при співпраці на проєкті з декількома членами команди. Це може включати обговорення проблемних питань, розподіл обов'язків, запланований для виконання обсяг роботи, розуміння поставлених цілей, ефективний обмін інформацією, відкритий діалог, ефективне використання професійного програмного забезпечення для обліку аудиту та інструментів системи управління проєктами.

Загалом, ефективна комунікація є вирішальним чинником успіху не лише при укладанні договору, а й у забезпеченні якості та надійності аудиторських послуг.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, ст.50), (із змінами і доповненнями), поточна редакція від 16.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 05.04.2024 р.)

2. Тригуб І.П., Власенко Л.В. Комунікативні навички та вміння для ефективного вивчення англійської мови самостійно. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2019, № 40, Т. 2. С. 137-140.

3. Гончарова В.Г. Методичні підходи до формування процедур комунікативного процесу взаємодії з управлінським персоналом під час аудиту. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2020 р. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/55.pdf

4. Міжнародні стандарти аудиту. *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання*

2018 року. Частина I, Частина II, Частина III. URL: <https://mof.gov.ua/uk/-mizhnarodni-standarti-audit> (дата звернення 05.04.2024 р.)

5. Переклад Міжнародних стандартів фінансової звітності 2023 року. URL: https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_of_2023-718 (дата звернення 05.04.2024 р.)